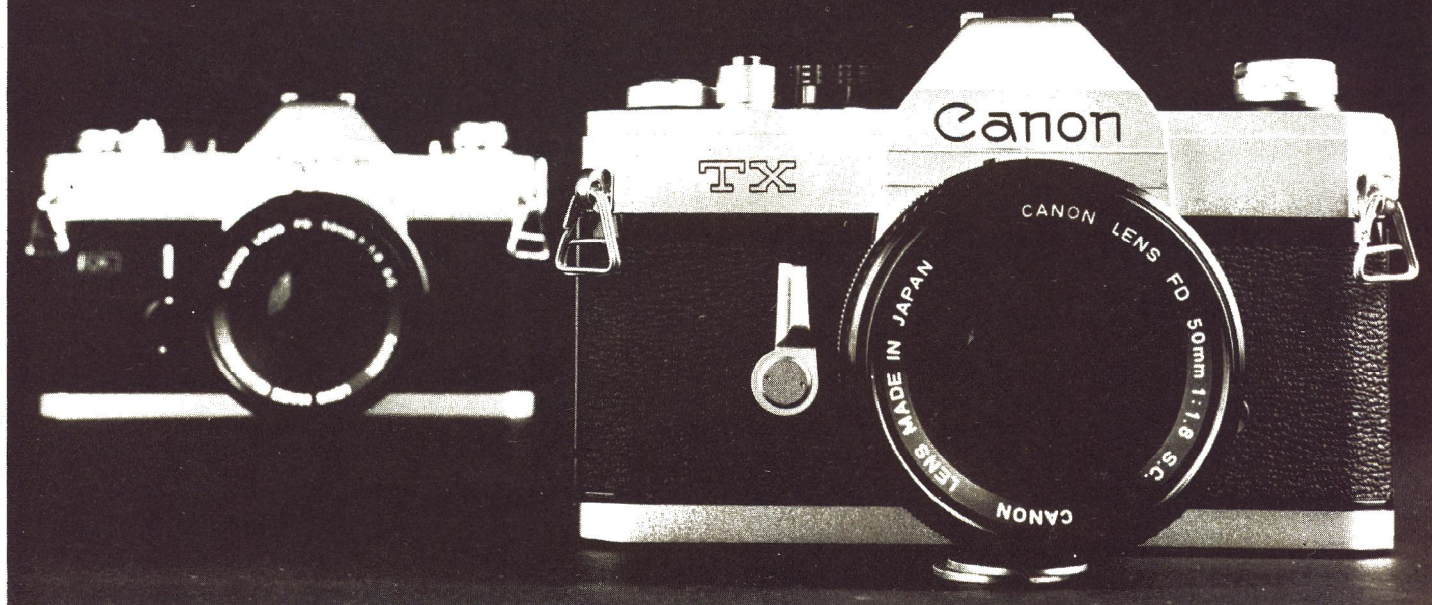

De skrabebede SLR-kameraer

Canon TX har kun lukkertider op til 1/500 sekund. Men man kan bruge hele objektivserien, f.eks. med en 17 mm retlinet vidvinkel og med lysstærk 200 mm tele, der har f/2,8. Der er 33 forskellige objektiver at vælge imellem.

Indenfor alle de store, anerkendte spejlrefleksfabrikater findes skrabebede modeller, som passer til det originale tilbehørsprogram, og som ofte har direkte lighedspunkter med det hæderkronede forbillede. Betaler det sig at satse på billigmodellen? Eller skal man hellere ofre merprisen på 300 til 1000 kroner? Det kan du bedømme efter at have læst denne redegørelse

af H. S. de Kue.

Den store fidus ved alle spejlreflekskameraer er, at man kan skifte mellem mange forskellige objektiver, tele for at fotografere på længere afstand og vidvinkel til at få mere på billedet.

Det vigtigste ved al fotografiering må siges at være billedmulighederne og disse bestemmes i høj grad af objektiverne. Når man nu altid har drømt om teleobjektiver, er det da dejligt, straks at kunne købe et tele sammen med det nye kamera. Og tilsvarende med vidvinkel, hvis landska-

ber og arkitektur er ens store interesse.

Hvis man kan købe det prisbillige kamerahus uden 50 mm optik (det er ikke altid muligt), så kan man begynde med en 105 eller 135 mm til de fleste motiver og måske et par år senere supplere med en 35 mm vidvinkel. Følger et 50 mm objektiver med i købet, så vælger man 135 eller 200 mm tele og senere en vidvinkel, der ligger et godt stykke under de 50 mm, f.eks. 28 eller 24 eller 21 mm.

Lysmåling gennem objektivet

Fotograferer man på farvelysbilledfilm, så har man slet ikke noget eksponeringsspillerum. Selvom filmfabrikkerne fortæller os, at filmen tåler over- eller undereksponering, uden at give forkerte farver, så kan lysbillederne alligevel ikke undgå at blive noget for lyse eller for mørke.

Derfor er det vigtigt, at de »lillebror«-kameraer, som vi her snakker om, allesammen har lysmåling gennem objektivet. Og de har allesammen den gode egenskab, at lysmåleren kan aflæses i søgeren, så man kan efterjustere blænde eller lukkertid, uden at tage kameraet fra øjet. Så på dette område taber man ingenting, ved at købe en billigere model.

Hvad må man undvære?

Af de ting, som man må give afkald på i et billigt kamerahus, må først nævnes, at det er umuligt at få motordrev. Så man kan ikke tage 5 optagelser per sekund for senere at vælge det bedste billede af et slagsmål, eller af en vandskiløber eller en rytter, der bider i græsset.

En anden ting, der kun er forbeholdt de dyreste kamera-modeller, er muligheden at udskifte prismesøgeren med en lodret lup med okularindstilling. Eller en folde-lysskakt med lup. Disse ting er meget rare at have, når man fotograferer hunde, katte osv. nede ved jorden. Eller når man skyder med et meget langt teleobjektiv på et stativ, der kun kan blive 120 cm højt.

En tredje ting, man må undvære, er knapt så håndgribelig, nemlig den slidstyrke, som et professionelt kamerahus har. Et kamera, der kan bruges med motordrev, skal naturligvis have en lukker, der kan tåle at blive spændt og udløst 700 gange per dag i flere år. Tallet 500.000 eksponeringer (en halv million) lyder måske overdrevet, men prøv at regne efter, hvor hurtigt et motorkamera kommer op på så høje tal.

På den anden side skal man nu ikke tro, at lukkeren i de

billigere modeller er noget legetøj. Mange professionelle fotografer tager nemlig også et af de billigere kameraer med, navnlig hvis de skal skyde med både sort/hvid og farve. Nikkormat'en er f.eks. blevet meget populær som ekstra kamera ved siden af Nikon F og senere F2.

Lukkertiderne

Lukkertiderne er en ting, som der rent mekanisk kan spares en del penge på. Mens alle topmodeller går op til 1/1000 sek. og nogle endda til 1/2000 sek., går de skrabebede udførelser sjældent til 1/1000, oftest til 1/500 sek. Det betyder noget, hvis man fotograferer med en 300 eller 400 mm tele uden stativ. Den korte lukkertid skal nemlig bruges til at »fryse« de bevægelser, som kameraet laver, hvis fotografen ryster på hånden. En lukker med 1/1000 sek. er altså en hjælp til at få skarpe billeder med lang tele.

Men hvad med hurtige motivbevægelser, når man fotograferer sport? Det er i praksis slet ikke så galt, fordi man uvilkårligt trækker kameraet med disse bevægelser, for at motivet ikke skal slippe ud af søgeren. Så er 1/500 absolut tilstrækkelig.

I den anden ende af lukkerskalaen er der også forskel. De dyre kameraer har i mange til-

fælde en elektronisk styret lukker, der kan åbne i 15 eller 30 sekunder, hvis lysforholdene kræver det. De billige modeller går »kun« til 1 sekund, men filmen kan sagtens få 30 sekunder lys, hvis man stiller tiden på »B« og holder lukkeren åben, mens man holder øje med sekundviseren på sit ur.

Spejlet er for kort

En lille skønhedsfejl, der forekommer på nogle (men langt fra alle) billige kameraer, er den mørke kant øverst i søgeren, når der fotograferes med lange teleobjektiver, 400 mm og længere.

Den mørke stribe skyldes, at spejlet er lidt for kort, så de yderste lysstråler fra telen ikke kan komme på matskiven.

Når jeg kun kalder dette en skønhedsfejl, er det fordi den mørke stribe (f.eks. på en Pentax KX eller KM) kun ses i søgeren, men ikke på filmen.

Automatikken

Den eksponerings-automatik, der f.eks. i Nikkormat EL, Minolta XE-1, Pentax K2 m.fl. helt automatisk justerer lukkertiden efter de skiftende lysforhold, må man undvære i de billigere kameraer.

På den anden side laver Konica et kamera, der hedder Autoreflex A3, der har præcis den samme automatik som den dyrere model T3.

Information i søgeren

Søgeren i en moderne spejlrefleks er ofte meget mere end et kighul, hvorigennem man kan bedømme udsnit og afstandsindstilling. En viser indikerer, om blændetid-kombinationen passer til lysforholdene. Og det er naturligvis en fordel, hvis man både kan aflæse den aktuelle tid og blænde. Det er til gengæld noget, der koster penge. I de billige modeller kan man derfor kun se blænden (Konica Autoreflex A3), eller tiden (f.eks. Nikkormat FT 2) eller slet ingen ting (Pentax KM, Fujica 601, Canon TX, Minolta SR-T 100 m.fl.).

Skal spejlet kunne låses

Spejlet på de fleste dyre kameraer kan låses fast i »op«-stilling, og ved stativoptagelser kan man således i forvejen bruge søgeren, låse spejlet og derefter tage billedet uden spejlsæk.

I praksis bruges denne teknik meget sjældent, fordi det er lidt omstændeligt. Men der er ét tilfælde, hvor det er meget nyttigt, nemlig ved makrooptagelse, hvor bittesmå ting afbildes meget større på filmen, end de i virkelighed er. Den store forstørrelse gør, at hver lille rystelse giver en synlig bevægelse i søgerbilledet. Og hvis spejlet giver et kraftigt smæk lige før optagelsen, kan man risikere at optagelsen bliver uskarp. Det samme gælder, når kameraet er skruet ovenpå et mikroskop. Der plejer man at låse spejlet op, når billedet er stillet skarp.

Læsningen

Men hvad skal man stille op med et kamera, hvori spejlet ikke kan låses? Heldigvis er der en løsning. De optagelser, hvor det betyder noget, laves enten med flash eller med lamper. Bruger man flash, så varer selve lysglimt kun 1/800 sekund, det vil sige at eventuelle rystelser ikke kan gøre optagelsen uskarp, fordi kameraet ikke kan flytte sig ret meget i løbet af 1/800 sek.

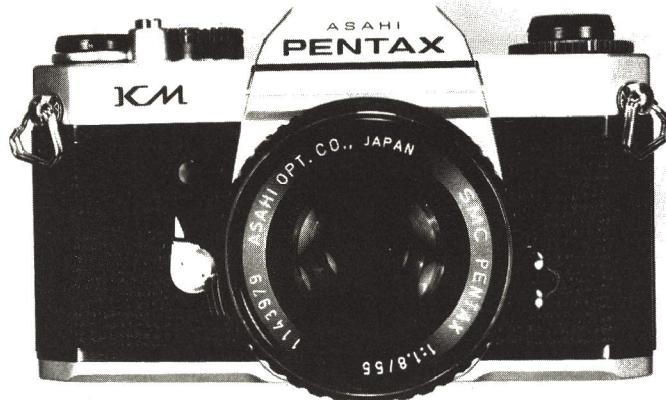
Bruges der lamper til makro- eller mirko-optagelsen, så slukker man alt udenoms lys, stiller lukkeren på »B« og åbner lukkeren med en trådudløser, der kan blokkes. Så bliver lukkeren stående helt åben og vi kan roligt vente et par sekunder, indtil eventuelle rystelser er overstået. Selve eksponeringen foregår nu, ved at tænde for lampen (eller lamperne) i så mange sekunder, som filmen skal eksponeres. Først når lampen igen er slukket, fjerner man låser på trådudløseren, så kameraets lukker klapper i. Det hele lyder måske lidt omstændeligt, men i praksis går det meget godt.

Normalobjektivet

De virkelig billige spejlreflekskameraer, som f.eks. Fujica 601, fås kun med normalobjektiv. Og dette 50 eller sommetider 55 mm objektiv har ikke den helt store lysstyrke. Men hvor meget gør det?

Fordi vi er forvænt med lysstyrker som f/1,4 og endda f/1,2 synes man måske, at en optik med lysstyrke 2 ikke er noget? Men i praksis er lysstyrke 2 mere end rigeligt! Det er sjældent, man har brug for mere.

Så længe et objektiv har større lysstyrke, dvs. lavere blændetal end 2,8 kan vi være sikre på, at det er en 6- eller 7-

Pentax KM er den billigste udgave af fabrikkens nye bajonetkameraer. Serien blev testet grundigt i FOTO & Smalfilm nr. 10-75.

Yashica FX-1 skal nævnes her, fordi den er lillebror til Contax RTS. Begge har samme nye 45 mm bajonetfatning og der er to objektivserier, en af Yashica og en af Zeiss. FX-1 er lige på trapperne, Contax RTS forventes i forår 1976.

Nikkormat FT-2 er ikke noget »skrabet« kamera, men alligevel meget billigere end Nikon F2. Man har adgang til hele Nikon objektivserien med PC-vidvinkel, 500 mm spejlele og alle andre herligheder.

linser med fin korrektion, så den ved afblænding til 4 allerede er på sin maksimale skarphed. Først ved en optik, der kun har 2,8 kan der være tale om en 4-linse, der skal afblændes til 8 for at være helt på mærkerne.

For at undgå misforståelser må jeg tilføje, at ovenstående kun gælder for normalobjektivet, og slet ikke for andre brændvidder. Det gælder heller ikke for marko-normalobjektiver, der ofte har 5 eller 6 linser og alligevel »kun« lysstyrke 2,8 eller 3,5.

Selvudløser og battericheck

To småting, som man har sparet på i de billigere kameraer, er selvdøseren og muligheden for at måle, om der er

spænding nok på batteriet.

Hvis man virkelig af og til har brug for en selvdøser til familiebilleder, hvor far også er med, kan man købe en løs selvdøser, der kan skrues i trådudløsergevindtet.

Med hensyn til batteriet kan man undgå ærgrelser ved altid at have et sæt reservebatterier med, f.eks. i bunden af samletasken. Eller ved at skifte batterierne hvert eneste forår, uanset om de er brugt helt op eller ej. Udgiften til batterier til kameraet er alligevel den mindste del af omkostningerne. Kun ved kameraer, hvor lysmåleren kører *hele tiden* og som bruges hele sommeren uden taske, falder der så meget lys ind ad objektivet, at batteriet skal skiftes både om foråret og i efteråret.

Konica Autoreflex A3 savner selvdøser og batterikontrol og andre småting, men den kører automatisk med Hexanon og Hexar objektiverne.

Asahi Pentax KM

Lukker: Mekanisk. 1 sek. - 1/1000 sek. + B.

Søger: SLR med mikropisme og snitbillede. Viser for korrekt blændetid.

Lysmåler: CdS-celle måler lyset ved fuld blænde på hele matskiven.

Objektiver: Bajonetmontering. Normaloptik 55 mm/f:1,8. Brændvidder fra 15 mm fiskeøjle til 1000 mm tele. 3 zoomer. Adaptor for Pentax gevindobjektiver findes.

Pris: Ca. 2200 kroner.

Yashica FX-1

Lukker: Elektronisk. 1 sek. - 1/1000 sek. + B. Ved eksponeringsautomatik 8 sek. - 1/1000 sek.

Søger: SLR med mikropisme og matskiveområde i midten. Angivelse af indstillet blænde og korrekt lukkertid.

Lysmåler: TTL med to CdS-celler, placeret ovenpå pentaprismet. Måleren kan enten styre eksponeringstiden i relation til den valgte blænde, eller ved manuelt arbejde angive den anbefalede eksponeringstid.

Objektiver: Bajonetmontering. Normaloptik 50 mm/f:1,7. Brændvidder fra 15 mm fiskeøjle over 16 mm vidvinkel og op til 1000 mm tele, incl. 2 zoomer. Objektivprogrammet laves parallelt af Yashica og Zeiss.

Pris: Ca. 2185-kroner.

Canon TX

Lukker: Mekanisk. 1 sek. - 1/500 sek. + B.

Søger: SLR som dækker 94 % af negativformatet. Viser for blænde og lysmåler. Matskiven har mikropisme i midten.

Lysmåler: TTL, som måler ved fuld blænde. CdS-cellen sidder over pentaprismet, og måler på midten af billedfeltet.

Objektiver: Bajonetmontering. Normaloptik 50 mm/f:1,8. Brændvidder fra 7,5 mm fiskeøjle over 17 mm vidvinkel og frem til 1200 mm tele. 3 zoomer.

Pris: Ca. 1500 kroner, incl. normaloptik.

Nikkormat FT 2

Lukker: Mekanisk. 1 sek. - 1/1000 sek. + B.

Søger: SLR med snitbilled og mikro-

prisme. Angivelse af lukkertid og viser for korrekt eksponering.

Lysmåler: TTL med 2 celler placeret ovenpå pentaprismet. Måler midten af søgerfeltet ved fuld blænde.

Objektiver: Bajonetmontering. Normaloptik 50 mm/f:2,0. Brændvidder fra 6 mm fiskeøjle til 2000 mm tele. Diverse zoomer.

Pris: Ca. 2000 kroner.

Konica Autoreflex A 3

Lukker: Mekanisk. 1 sek. - 1/1000 sek. + B.

Søger: SLR med mikropisme og matskive. Viser indikerer den af automatikken valgte blænde, og benyttes desuden ved manuel blændebestemmelse.

Lysmåler: TTL. To CdS-celler er placeret på hver side af søgerokularet, og har et centreret målefelt. Fungerer både ved automatisk og manuel blændebestemmelse.

Objektiver: Bajonetmontering. Normaloptik 50 mm /f:1,7. Brændvidder fra 21 mm vidvinkel til 1000 mm tele. 3 zoomer.

Pris: Ca. 1900 kroner.

Minolta SR-T 100

Lukker: Mekanisk 1 sek. - 1/500 sek. + B.

Søger: SLR med mikropisme i midten og lysmålerviser, der kan bruges til batteritest.

Lysmåler: TTL med 2 CdS-celler placeret ovenpå pentaprismet efter Minoltas kontrast-kompensationsprincip. Måler ved fuld blænde.

Objektiver: Bajonetmontering. Normaloptik 50 mm /f:2,0. Brændvidder fra 16 mm fiskeøjle til 1600 mm tele. Diverse zoomer.

Pris: Ca. 1700 kroner, incl. normaloptik.

Fujica ST 601

Lukker: Mekanisk. 1 sek. - 1/700 sek. + B.

Søger: SLR med mikropisme og snitbillede. Viser for korrekt blændetid.

Lysmåler: Silicium celle måler lyset på hele matskiven ved nedblænding.

Objektiver: Skruegevind. Normaloptik 55 mm/f:2,2. Brændvidder fra 19 mm vidvinkel til 1000mm tele. 2 zoomer.

Pris: Ca. 1300 kroner.

Minolta SRT 100 har været et af markedets stærkeste tilbudskameraer. Man regner med forøget vind i sejlene, når den kommer i en forbedret udgave med typebetegnelsen SRT 100 b.

Fujica ST 601 ligger i et meget fordelagtigt leje, og Fujis produkter er kendt for sin fine kvalitet. 55 mm/f:2,2-optikken SKAL anskaffes sammen med kameraet, og lysmålingen foregår ved nedblænding.